Budišov | Detail mlýna

Identifikační údaje

Adresa	Budišov Větrák na Zrádném kopci - 675 03
Okres	Třebíč
Katalogové číslo	Bn 59
Katastrální území	Budišov
GPS	49° 16' 47.4'' 16° 0' 37.1''
Mapová značka	Holandský / Ruiny objektu, zbytky stěn
Poloha vůči obci	700 m S od středu obce
Číslo kulturní památky	37041/7-2568 z r.1968 otevřít list NPÚ
Přístupnost	Nepřístupný
Rok stavby	1838
Rok zániku	

Stručný popis

Na návrší nad zámkem na místě zvaném Větrák si větrný mlýn holandského typu postavil v roce 1838 majitel panství svobodný pán Karel Baratta-Dragono. V rukopisu „Mlynářský rod Stejskalů stojí:
„Po vydání patentu byly zžízeny tyto mlýny: vodní Tomáše Jeřádka v Náramčí č. 38 a větrný mlýn na Zrádném kopci a sice má dvě složení, 2 pily a 16 stoup. Pro panskou potřebu byl vystavěn v letech 1837 a 1838.“
Jedná se o útlou čtyřpodlažní kuželovou stavbu s vnějším průměrem u země 6,5 m, která je zajímavá netradičními kruhovými a eliptickými okny lemovanými kamenným ostěním. Tloušťka stěny mlýna je u paty 1,4 m u vrcholu jen 40 cm.
Činnost mlýna skončila v roce 1866, kdy ho údajně pruské vojsko vypálilo. Od té doby mlýn chátrá a do dnešních dnů se dochovalo pouze obvodové zdivo do výšky 9 m. V roce 2008 byly odstraněny náletové dřeviny a ošetřeno zdivo na koruně stavby.
Skoro se tomu nechce věřit, že ve mlýně o vnitřním průměru 3,3 m byla dvě složení a ještě převody na pohon dalších zařízení umístěných v přilehlé budově. Pohon do vedlejší budovy procházel sklepem mlýna. Stoupy byl určeny na výrobu krup.
Dnes z mlýna zůstalo jen torzo bez jakéhokoliv vybavení, bez podlah či střechy. Vzhledem k úplnému zalesnění Zrádného kopce není stavba, která stojí v soukromé zahradě, z okolí vůbec vidět.
V roce 1968 byl větrný mlýn vyhlášen kulturní památkou pod č.37041/7-2568.

Historie

Historická událost z období	• Novověk C - od zrušení poddanství (1848 – 1913)Mlýn byl zničen a vypálen za proskorakouských válek v roce 1866

Architektura

Stav nemovitosti	Zřícenina
Typ	Holandský
Dominantní stavební konstrukce	Zděná - kamenná
Historické prvky	Exteriér • Kamenické prvky • Okna

Parametry

zdi jsou složené z velkých nepravidelných kamenů vyzděných cihlami, původně byl objekt omítnut
 stejně je stavěná i přilehlá stavba
průměr u země - vnitřní 3,35 m, tl. zdí 1,55 m, vnější pr. 6,45 m,
metr nad zemí tl. zdi 1,45 m, mírně konické dovnitř
 ve zdech jsou díry na trámy pro točité schodiště
 celková výška cca 9 m,

- velká okna s mohutným ostěním - v každém patře jiný tvar":
 přízemí - jen dveře a průduch 15 x 50 cm
 1 patro - oválné, 2patro - kruhové
 3 parto - jako dveře
 sklep - východy na obě strany - znatelná klenba
tudy do přilehlé budovy vedl pohon dalších strojů

Technologie

Technologické vybavení

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a pramenyZajímavostiOstatníFotogalerieZákladní obrázky

Historické fotografie a pohlednice

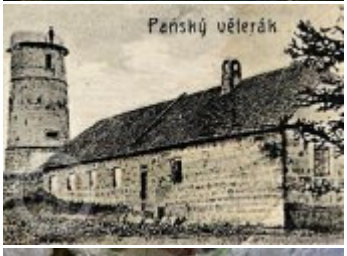

Současné fotografie - interiér

Současné fotografie - exteriér - detaily stavebních prvků

Ostatní

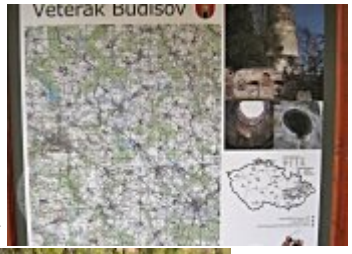

Současné fotografie - exteriér

Současné fotografie - objekt v krajině

